

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Haridusteaduste Instituut
Koolieelse lasteasutuse õpetaja õppekava

Merilyn Mõttus

VALGAMAA LASTEAIAÕPETAJATE HINNANGUD 2008. AASTAL VASTU VÕETUD
ÕPPEKAVA KUNSTIVALDKONNA RAKENDUMISE TULEMUSEL TOIMUNUD
MUUTUSTE KOHTA IGAPÄEVATÖÖS
bakalaureusetöö

Juhendaja: Irja Vaas

Läbiv pealkiri: Kunstivaldkonna muutused igapäevatöös

KAITSMISELE LUBATUD

Juhendaja: Irja Vaas, MA

.....
(allkiri ja kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees: Pille Villems, MA

.....
(allkiri ja kuupäev)

Tartu 2013

Valgamaa lasteaiaõpetajate hinnangud 2008. aastal vastu võetud õppekava kunstivaldkonna rakendumise tulemusel toimunud muutuste kohta igapäevatoös

Resüme

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida, mil määral on Valgamaa lasteaiaõpetajad pärast uue õppekava rakendumist kunstivaldkonna seisukohalt enda igapäevatoös muutusi sisse viinud. Andmeid koguti Valgamaa lasteaedade eestikeelsete rühmade õpetajatelt, kes olid töötanud nii vana kui uue õppekava järgi ehk kelle tööstaaz oli vähemalt 6 aastat. Andmete analüüsimisel kasutati 70 õpetaja ankeete. Kõige rohkem oli õpetajaid vanuses 41-45 aastat ning sagedaseim tööstaaz oli 6-10 aastat. Andmete kogumisel kasutati ankeetküsimustikku. Selgus, et õpetajad lõimivad enda hinnangul kunstitegevusi teiste valdkondadega varasemast rohkem. Lisaks julgustavad õpetajad lapsi senisest enam enda pakutud lahendusi kasutama ning panevad rohkem rõhku kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele. Uurimuse käigus leidis kinnitust kaks hüpoteesi. Esiteks selgus, et õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisse positiivselt, on enda hinnangul uue õppekava rakendamise järgselt neutraalselt suhtunud õpetajatega võrreldes, igapäevatoös rohkem uuendusi läbi viinud. Teiseks ilmnes, et uue õppekava rakendumise järgselt on õpetajad kunstiteemadesse sisseelamisel hakanud rohkem kasutama mängu, muusikat, lihtsat lavastust ning mängulisi tegevusi.

Märksõnad: õppekava rakendumine, kunstivaldkond, õpetajate hinnangud

The assessments of Valga county kindergarten teachers about changes in their everyday work which relate to the new arts curriculum implemented in 2008

Abstract

The primary purpose of this study is to analyse the changes in the daily work of kindergarten teachers after the implementation of the new curriculum in art. Data was collected from Estonian kindergarten teachers who had been working during the old and the new curriculum thus at least for six years. 70 teachers provided answers to the written questionnaire survey. Most frequently, the teachers were aged 41-45 and the most common working experience was 6-10 years. In their own assessment, teachers have started to integrate more art activities with other fields and children have been more encouraged to employ self-proposed solutions in order to enrich learning activities. In addition, more emphasis has been placed on shaping tolerant attitude towards the art works of fellow

children. The results provide support for the two hypotheses and suggest that teachers with a positive attitude towards changing the curriculum made more changes in their daily art activities than teachers with a neutral attitude towards adopting the new curriculum. It was concluded that after implementing the new curriculum teachers have included more games, music, performances and playfulness in practising art-related-activities.

Keywords: assessments of teachers, art, curriculum implementation, kindergarten

Sisukord

Resümees	2
Abstract	2
Sissejuhatus	5
2008. aastal vastu võetud koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava	7
Õppekava olemus	7
Kunstivaldkonna sisu ja eesmärgid	8
Uue ja vana õppekava erinevused ning rakendumine igapäevatoösse	10
Võrdlus kunstivaldkonna seisukohalt	10
Realiseerimist mõjutavad tegurid	11
Metoodika	13
Uurimise eesmärk ja hüpoteesid	13
Valim	14
Mõõtvahendid	14
Protseduur	15
Andmeanalüüsi meetodid	15
Tulemused	15
Uuritavate üldandmed	15
Õpetajate suhtumine õppekava muutmisse ning erinevate õppemeetodite kasutamine igapäevatoös	16
Õpetajate hinnangud kunstivaldkonna muutuste kohta pärast uue õppekava rakendumist	16
Õpetajate hinnangud kunstiteemadesse sisseelamisel toimunud muutuste kohta	20
Töös püstitatud hüpoteesid	22
Arutelu	23
Tänuõnad	27
Autorluse kinnitus	27
Kasutatud kirjandus	28

Sissejuhatus

2008. aastal võeti vastu uus „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“, mis tõi endaga kaasa mitmeid muudatusi. Reformi läbiviimiseks õppekavas on Wardi, Doutise ja Evansi (1999) järgi vaja sügavaid teadmisi õppekava kohta, mis õpetajatel sageli puuduvad. Oluline on aga, et õpetajad mõistaksid, miks ja kuidas peaks uuendusi igapäevatoösse rakendama.

Eestis on õppekava rakendumise teemat varemgi käsitletud. 2008. aastal uuris lasteaia õppekava rakendumist Jana Treier ning 2011. aastal Ülle Kurvits. 2009. aastal on Ülle Tabas ja Imbi Sinimets uurinud käeliste tegevuste rakendamist lasteaias. Teema on käsitlemist leidnud ka välismaal. 2011. aastal viisid Gorozidis ja Papaioannou läbi õppekava rakendumist puudutava uurimuse. Selgus, et suur osa õpetajatest usub, et on täiesti piisav, kui rakendatakse uuest õppekavast igapäevatoösse kõigest mõned muutused. Siit tuleneb ka bakalaureusetöö probleem: pole teada, mil määral on lasteaiaõpetajate hinnangul uue õppekava kunstivaldkonna rakendumise tulemusel toimunud muutused mõjutanud õpetajate igapäevatoöd.

Bakalaureusetöö uudsus seisneb selles, et 2008. aastal vastu võetud õppekava rakendumisest tingitud muutusi õpetajate igapäevatoös ei ole kunstivaldkonna seisukohalt Valgamaal veel uuritud. Uurimus on oluline ja omab praktilist tähtsust, sest uurimuse käigus koguti andmeid, mis aitavad paremini mõista, kui palju mõjutas uue õppekava rakendumine õpetajate igapäevatoöd kunstivaldkonna seisukohalt ning kuivõrd õpetajad rakendasid igapäevatoösse uues õppekavas sisseviidud muudatusi.

Bakalaureusetöö keskendub õppekava muutustele just kunstivaldkonna seisukohalt, sest kunstitegevuste käigus on väga hea võimalus mõjutada positiivselt lapse arengut. Näiteks õpivad lapsed kunstitegevuse käigus vaatlemist, oluliselt rikastub nende fantaasia, kujutlus- ja algatusvõime. Lisaks ergutavad erinevad kunstitegevused lapse uudishimu ja loovust. Kunstitegevuste abil on võimalik lapse sotsiaalseid oskusi arendada, keskendumisvõimet parandada ning kunstitegevustel on teraapiline mõju (Tartes-Babkina, 2010). Kunstiprofessorid Lowenfeld (1947) ning Efland (2002) nõustuvad samuti kunsti olulisusega ning toovad välja kunsti tugeva seose tunnetustegevustega.

Uurimuse eesmärk on välja selgitada, mil määral on lasteaiaõpetajate hinnangul 2008. aastal vastu võetud õppekava kunstivaldkonna rakendumise tulemusel toimunud muutused õpetajate igapäevatoös. Eesmärgist lähtuvalt püstitati tööle kolm hüpoteesi:

- õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisle positiivselt, on enda hinnangul uue õppekava rakendamise järgselt igapäevatoos läbi viinud rohkem uuendusi kui õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisle neutraalselt (Gorozidis & Papaioannou, 2011; Maanso, 2004)
- mida kauem on õpetajad lasteaias töötanud, seda vähem on nad uue õppekava rakendumise järgselt teinud muudatusi enda igapäevatoos (Curtner-Smith, 1999; Gorozidis & Papaioannou 2011)
- uue õppekava järgi õpetades kasutavad õpetajad kunstiteemasse sisseelamisel rohkem mängu, muusikat, lihtsat lavastust ja mängulisi tegevusi, kui vana õppekava järgi õpetades (Koolieelse lasteasutuse riiklik ..., 2008).

Käesolevas bakalaureusetöös kasutatakse 2008. aastal vastuvõetud õppekava kohta mõistet „uus õppekava“ ning 1999. aastal kehtima hakanud õppekava kohta mõistet „vana õppekava“. Bakalaureusetöö algab teoreetilise osaga, mis koosneb neljast alapeatükist. Esimene peatükk keskendub riiklikule õppekavale ja selle olemusele. Teise peatüki peateema on kunsti olulisus lapse arendamisel ning kunstivaldkonna sisu ja eesmärgid. Kolmandas peatükis võrreldakse uut ja vana õppekava kunstivaldkonna seisukohalt. Neljandas peatükis on põhiteemaks õppekava realiseerimine ning seda mõjutavad tegurid. Järgneb töö metoodiline osa. Seejärel tulemused ning arutelu. Lisana on välja toodud uurimuses kasutatud ankeet.

2008. aastal vastu võetud koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava

Õppekava olemus

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava on dokument, mis määrab kindlaks koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alused (Koolieelse lasteasutuse riiklik ..., 2008).

Õppekava olemuse sügavamaks mõistmiseks on oluline tutvuda õppekava erinevate definitsioonidega ning saada ülevaade selle kohta, kuidas õppekavasid liigitatakse.

Praktikud ehk õpetajad kasutavad õppekava igapäevaselt ning nende jaoks on õppekava enamjaolt dokument, mis määrab kindlaks erinevad teemad, õppesisu olenevalt laste vanusest, tunnijaotuse ning aineloendi (Ornstein & Hunkins, 1998). Üldiselt mõistetakse õppekava all erineva tasandi dokumente ning nende alusel toimuvat reaalselt õpet. Õppekava annab võimaluse kokku leppida, milliseid ideaale oluliseks peetakse ning mida taunitakse ja vältida püütakse. Ideed ning ideaalid on väga olulised, sest mõjutavad seda, mida tegelikult õpetatakse, õpitakse ja hinnatakse (Jürimäe & Treier, 2008). Õppekava peatähelepanu on pööratud lasteaia põhitegevusele. Põhitegevusest tulenevalt kirjeldab õppekava lasteasutuse eesmärgid ja ülesandeid, lisaks võimalusi ning viise, kuidas neid ülesandeid täita (Kons, 2001). Lisaks õppekava definitsiooni mõistmisele on oluline teada ka seda, kuidas õppekava liigitub.

Õppekava saab laiemalt liigitada kolmeks: plaanitud, teostatavaks ja realiseeritud õppekavaks. Kõige esimene tasand ehk plaanitud õppekava koosneb ideaalidest ning ideedest. Oma tegevuse planeerimise juures on oluline, et osatakse määratleda eesmärgid ja sihid, formuleerida teooria ning määratleda edukuse mõõtmise viisid (Jürimäe & Treier, 2008). Teine tasand on teostatav õppekava, mis on tegelik õppeprotsess. Selle all mõistetakse õppimist ja õpetamist ning nende vastasmõju. Õppekava sisu saab olenevalt vaatepunktist eristada kahte moodi. Õpetaja vaatepunktist saab rääkida õpetatavast õppekavast ehk sellest, millised teadmised ja kogemused õpetaja lastele edastab st õppekava reaalne rakendamine rühma või üksiku lapse tasandil. Teisest vaatepunktist vaadatuna on tegelik õppekava see, mida lapsed kogevad. Kuna iga laps on erinev ja omanäoline võib ka õppekava omandamine olla laste puhul erinev (Jürimäe & Treier, 2008). Viimaseks tasandiks on realiseeritud õppekava ehk õppekava, mille lapsed on reaalselt omandanud. Omandatud õppekava näitab, kas ettekirjutatud ideaalid ja eesmärgid realiseerusid või mitte. Realiseeritud õppekava alla kuulub ka hinnatud õppekava, mille sisuks on riiklikul, haridusasutuse või õpetaja tasandil laste arengu- ja õpitulemuste hindamiseks ja kontrollimiseks loodud materjalid (Jürimäe & Treier, 2008). Kõik tasemed on olulised ning üksteisega tihedalt seotud. Muudatuste

läbiviimiseks on oluline mõista õppekava mõistet ning olemust. Käesolev bakalaureusetöö keskendub täpsemalt riikliku õppekava kunstivaldkonnale. Seejuures on vajalik selgitada kunsti tähtsust ning kunstivaldkonna õppekava sisu ja eesmäärke.

Kunstivaldkonna sisu ja eesmärgid

Kunst on maailma tõlgendamise vahend ning aitab tegelikkust näha uutest unikaalsetest vaatenurkadest. Kuna lastel on võimalus läbi kunsti maailma tõlgendada ning ümbritsevat kujutada, on eriti oluline, et lasteaiatõpetajad lähtuksid oma igapäevatoös kunstivaldkonna eesmärkidest, milleks ei ole pelgalt lastele teatud tehniliste oskuste õpetamine. Tähtis on, et laps mõtestaks kunsti abil oma maailma ning arendaks meeli ja motoorikat (Õppe- ja kasvatustegevuse..., 2009). „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ (2008) sätestab kunstivaldkonnale kuus suuremat eesmärki. Oluline on, et laps: (1) väljendaks ennast loovalt ning tunneks sellest rõõmu; (2) oskaks enda kujutlusmaailma, sündmusi ning ümbritsevaid esemeid isikupäraselt kujutada; (3) kujundaks, kirjeldaks ja vaatleks tarbeesemeid ning muud ümbritsevat; (4) kasutaks oma töödes õpitud joonistamis-, maalimis- ning voolimisvahendeid ja võtteid; (5) oskaks materjalide ja tööriistadega sihipäraselt ning ohutult ümber käia; (6) vaatleks mitmesuguseid kunstiteoseid ning oskaks nähtut kirjeldada. Kõik need eesmärgid on olulised ja aitavad kaasa lapse arengule. Kunsti abil on võimalik lapsele väga mitmeti toeks ja kasuks olla.

Kunstiterapeut Helen Tartes-Babkina (2010) järgi on kunsti abil võimalik lapse sisemaailma paremini tundma õppida ja mõista ning last sellega mitut moodi aidata. Kunstitegevuste käigus saab koos lapsega kvaliteetselt aega veeta ja pingeid maandada. Kunst arendab lapse sotsiaalseid oskusi ning toetab tema iseseisvumist. Õpetaja saab kunstitöödele tagasisidet andes pakkuda lapsele eduelamust ja rõõmu. Kunstitegevustel on teraapiline mõju, tegevuste abil võib last hirmust vabastada ning parandada ka keskendumisvõimet. Kunsti seost tunnetustegevusega usub ka kunstiprofessor Viktor Lowenfeld (1947), kes on arvamisel, et kunst on psühholoogiliselt raviva toimega. Kunsti saab kasutada emotsioonide väljendamiseks ning kunstiga tegelemise käigus vabastatakse ennast koormavatest kognitiivsetest probleemidest ja saadakse juurdepääs alateadvusesse, mille tulemuseks on positiivne arenguline kasvamine. Laps, kes kasutab loomingulist tegevust kui viisi, saamaks lahti mingitest tugevatest tunnetest, saavutab vabaduse ja paindlikkuse ning saab uute olukordadega paremini hakkama ning kohaneb kergemalt erinevate olukordadega.

Kunsthariiduse professor Arthur Eflandi (2002) arvates peaks kunsti lahti mõtestama kui igapäevase sotsiaalse maailma osa ning see võiks leida tähenduse inimeste igapäevaelus.

Õppekava järgi on kunstivaldkond jaotatud neljaks suuremaks valdkonnaks. Esimene on kujutamine ja väljendamine, mis on mõtete ja tunnete edasiandmine nähtaval kujul. Teiseks suuremaks valdkonnaks on kujundamine, mis hõlmab objektidele esteetilise lisaväärtuse andmist. Kolmandaks on tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine ning meisterdamine. Viimaseks oluliseks valdkonnaks on kunstiteoste vaatlemine ning vestlused kunstiteostest ja kunstist. Tegevuste käigus tutvub laps esmakordselt erinevate kunstiliikidega ja nende kujutamise võimalustega. Lisaks tutvutakse värvi-, vormi- ja kujutamiseõpetusega (Koolieelse lasteasutuse riiklik..., 2008).

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel peaks silmas pidama, et lapsel oleks võimalik väljendada seda, kuidas ta maailma näeb. Samuti peaks laps tegevuste käigus saama häid elamusi ja tundma tegevustest rahulolu ning rõõmu. Erinevate teemade õpetamise käigus saab lastes rõõmu ja huvi tekitada. Teemadesse sisseelamiseks võiksid õpetajad kasutada muusikat, mängu, mõnda lihtsat lavastust, jutu lugemist või muud tähelepanu tõmbavat. Lapsele tuleks anda võimalus katsetada ning avastada, mis on oluline lahenduste leidmiseks ja kunsti loomiseks. Võimalus peaks olema otsida ning saada vastuseid tekkinud küsimustele, juba omandatud oskusi kasutada ning neid omavahel loovalt kombineerida. Kujutus- ja algatusvõime ergutamiseks ning töö mitmekesisemaks muutmisel peaksid õpetajad julgustama lapsi kasutama ja katsetama enda pakutud lahendusi. Iga kunstitöö juures tuleks jälgida, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus (Koolieelse lasteasutuse riiklik..., 2008).

„Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ (2008) näeb ette, et tegevusi viiakse läbi ka õues, kasutades seda teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse osana. Lastel peaks olema võimalus joonistada erinevatele pindadele või kombineeritud materjalidele. Tegevuste läbiviimisel on oluline lapse suunamine oma tehtu analüüsimisel ja selgitamisel. Kommentaare ja selgitust vajavad just lapse kujutatud esemed ja nähtused. Kunstiteoste analüüsimine ning oma hinnangu põhjendamine aitab lastes kujundada tolerantset suhtumist kaaslaste töödessa. Tegevusi planeerides tuleks arvestada ka tulemustega, milleni kooliminev laps peab jõudma. Uus õppekava teeb üsna selgeks ja arusaadavaks, mida lastelt kunstivaldkonnas oodatakse. Selliste ootuste ja ettekirjutuste juurde jõudmiseks on läbi viidud mitmeid muutusi ja täiendusi, millest annab hea ülevaate vana ja uue õppekava võrdlus kunstivaldkonna seisukohalt.

Uue ja vana õppekava erinevused ning rakendumine igapäevatoosse

Võrdlus kunstivaldkonna seisukohalt

1999. aastal hakkas kehtima Eesti alushariduse riiklik õppekava. Õppekavas oli võrreldes varasemaga vähem soovitusi ja ettekirjutusi ning lasteaedadel oli rohkem võimalust olla omanäolised. Suurt tähtsust hakati panema lasteaia sisehindamisele ning õpetajad pidid enda õppe- ja kasvatustöö tulemustest aru andma (Treier, 2004; Alushariduse raamõppekava, 1999). Aja möödudes ilmnis vajadus ka selles õppekavas uuendusi ja täiendusi läbi viia. Raamõppekavale anti mitmeid eksperthinnangud (Montonen, 2004; Käärrik, 2004; Lasteaednike Liit, 2004; Lastevanemate Liit, 2004) ning lasteaedade töö veelgi efektiivsemaks muutmiseks, võeti 2008. aastal vastu praegu kehtiv uus „Koolieelse lasteasutuse õppekava“. Õppekavas toimunud uuendusi oli palju ning need puudutasid mitmeid valdkondi. Antud peatükis keskendutakse kunstivaldkonnas aset leidnud muutustele.

Eesti Lapsevanemate Liit (2004) tõi kunstivaldkonna seisukohalt välja, et vanas õppekavas ei olnud välja toodud loovuse mõistet. Lisaks oli vana õppekava puhul miinuseks, et kunsti puhul pandi suuremat rõhku erinevate oskuste omandamiseks ning loov eneseväljendus jäi tagaplaanile. Ebamääraseks jäi ka mängu roll lapse arengus, millele oli õppekavas vähe tähelepanu pööratud. Tegevusest olenemata peaks looma lapse jaoks toetava keskkonna ning julgustama last rohkemal määral katsetama, uurima ja initsiatiivi näitama. Ka Tartu Ülikooli Haridusteaduskonna õppekava arenduskeskus leiab, et just uurimine on see oluline valdkond, läbi mille lapsed targemaks saavad. Tähtis on, et lastel oleks näiteks võimalus minna parki, metsa, tänavale ning seal katsetada, avastada ja kogeda (Almann, 2004). Eelnevaid tähelepanekuid on uue õppekava koostamise juures ka arvestatud.

Õppekavasse on sisse kirjutatud, et kunstitegevusi peaks läbi viima ka õues. Eraldi on välja toodud, et õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel peaksid õpetajad lapsi julgustama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi (Koolieelse lasteasutuse riiklik..., 2008). Eesti Lapsevanemate Liit (2004) tõi välja, et kindlasti ei tohiks loomingulist tegevust asendada õppimisega, mida aga praktikas sageli tehakse. Samuti on vaja vaba mängu ning juhitud rollimänge. Uue õppekava koostamisel on eelnevaid mõtteid ja soovitusi jälgitud ning kunstivaldkonna õppekavas seisab, et õpetaja kasutaks kunstiteemadesse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne. Lihtne lavastus või rollimäng võib kunstitegevused väga põnevaks ja meelde jäävaks teha. Lisaks annavad tegevused lastele võimalusi maailma avastada ja kogeda.

2008. aastal vastu võetud õppekavas on kunstivaldkonna eesmärgid sõnastatud lapsest lähtuvalt - tuuakse rohkem välja mängu tähtsust. Kunstivaldkonna sisu on jagatud nelja plokki ning see tagab struktuuri selguse (Almann, 2004). Kunstivaldkonna õppekavas on määratud, mis tasemele peaks 6-7 aastane laps oma oskustega jõudma. Võrreldes vana õppekavaga, ei ole uues välja toodud, kui palju peaks erinevates valdkondades nädala jooksul tegevusi läbi viima. Samuti pole määratletud erinevad vahendid, mida kunstitegevuses tuleb kasutada. Seega annab uus õppekava õpetajatele rohkem vabadust ning võimaldab olla loomingulisem. Uude õppekavasse on sisse kirjutatud, et õpetaja julgustaks ja suunaks last kasutama ning katsetama tema enda pakutud lahendusi. Lisaks peaksid õpetajad ergutama lapse kujutus- ja algatusvõimet, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus (Koolieelse lasteasutuse riiklik..., 2008; Alushariduse raamõppekava, 1999). See ei tähenda, et enne ei oleks seda tehtud, kuid nüüd on see suurema tähelepanu all.

Lisaks on 2008. aastal vastu võetud õppekavas pööratud rohkem tähelepanu laste analüüsioskuse kujunemisele. Programm näeb ette, et last suunatakse enda tööd analüüsima ning paluma selgitust, miks ta kujutas enda kunstitööd (esemeid, nähtusi) just sellisena. Küsitakse, milliseid materjale ja tehnikaid ta kasutas ning kuidas enda tööd lõpuks hindas. Analüüsimisel peetakse oluliseks ka seda, et lastel kujuneks kaaslaste töödesse tolerantne suhtumine, mille arenemiseks lastakse lastel kaaslaste töid ja kunstiteoseid hinnata ning kindlasti hinnangut põhjendada (Koolieelse lasteasutuse riiklik..., 2008). Kokkuvõttes võib järeldada, et seoses uue õppekava vastu võtmisega on kunstivaldkonnas toimunud mõned muutused. Muutuste tähtsuse määrab suures osas see, kas õpetajad neid ümberkorraldusi ka enda igapäevatoosse rakendavad.

Realiseerimist mõjutavad tegurid

Õppekava realiseerimine ehk igapäevatoosse rakendamine on väga olulise tähtsusega, sest see mõjutab laste arengut ning seda, mida nad lasteaias õpivad ja kogevad. Realiseeritud õppekava näitab, mida lapsed tegelikult õppisid. Selle abil saab analüüsida ning vaadelda, kas haridusdokumentide ideaalid, õppekava loojate ja õpetajate eesmärgid, on tegelikkuses ka laste igapäevaellu rakendunud (Jürimäe & Treier, 2008). Eesmärkide ning haridusdokumentide ideaalide rakendumist õpetajate poolt mõjutavad mitmed erinevad tegurid.

Olulised on õpetajate hinnangulised suhtumised, mis väljenduvad hoiakutes. Hoiakuks nimetatakse kombinatsiooni isiku tunnetest, veendumustest ning kalduvusest käituda nendega

kokkusobivalt (Eagly & Chaiken, 1993). Koolide õppekava arendustööd uurinud V. Maanso (2004) andmetel selgub, et hoiakud mõjutavad õpetajate tegevust ning on pedagooge, kes peavad uue õppekava järgimist mittevajalikuks ning ei tule nendega kaasa. Gorozidise ja Papaioannou 2011. aastal läbi viidud uurimus kinnitas samuti seost õpetajate hoiakute ja käitumise vahel. Selgus, et kehalise kasvatuse õpetajate hoiakud ja kavatsused ennustasid suure osa nende tegelikust käitumisest. Lisaks selgus uurimusest, et suur osa õpetajatest usub, et on täiesti piisav, kui uue õppekava puhul rakendatakse igapäevatoosse vaid mõned selles sisse viidud muudatused. Koolieelse lasteasutuse õppekavas toimunud muutusi oli palju ning õpetajad võisid mõned väiksemad nendest tähelepanuta jätta.

Lisaks eelnevale mõjutab õppekava rakendamist ka õpetaja enesetõhusus.

Enesetõhususeks nimetatakse inimese veendumust saada hakkama teatud ülesandega ning seejuures kontrollida sündmuste käiku (Bandura, 1977). Enesetõhusus ehk efektiivsususkumus ei sõltu isiku reaalsest võimetest ja oskustest, vaid sellest, mida isik usub, et ta kindlas olukorras teha suudab. See tähendab, et pole seotud sellega, milliseid oskuseid inimene tegelikult valdab (Evers jt., 2002). Enesetõhususel on tugev mõju inimese motiveeritusele, see soodustab psühholoogilise heaolu kujunemist ning hõlbustab eneseteostust. Kõrge enesetõhusus uskumusega inimesed tulevad paremini toime raskete ja ebaõnnestumistega ning tegelevad raskete olukordadega kui väljakutsetega, mida tuleb vastu võtta ning lahendada. Madala enesetõhususega inimesed kahtlevad endas ja edu saavutamises ning tihti kujutavad ette ka läbikukkumisi (Bandura, 1977). Lisaks kandsid Evers jt (2002) ning Rink ja Stewart (2003) ette, et kõrge efektiivsususkumusega õpetajad kalduvad olema suuremal määral valmis katsetama ja rakendama hariduslikke uuendusi. Seega on enesetõhususel väga oluline roll nii õpetaja isiklikus arengus kui ka õppekava igapäevatoosse rakendamisel.

Õppekava rakendamist igapäevatoosse mõjutab ka see, kas õpetaja on oskustele või sooritusele suunatud lähenemisega. Oskustele suunatud lähenemisega õpetajad saavutavad suurema tõenäosusega õppekavas püstitatud eesmärged kui sooritusele suunatud lähenemisega õpetajad, kes ei ole niivõrd huvitatud tegelike eesmärkide täitmisest kui sooritamisest.

Õpetaja jätkuv ametialane areng peaks pakkuma piisavaid oskuskogemusi, kaasaalamiskogemusi ja positiivset emotsionaalset seisundit, mis on kõige olulisemad allikad õpetajate enesetõhususe usuks (Bandura, 1977; Tschannen-Moran & Woolfolk Hoy, 2001).

Õppekava rakendamist igapäevatoosse võib mõjutada ka õpetaja töökogemus. Olgugi et kogemust töökohas peetakse suureks eeliseks, on uuringuid, mis vihjavad, et suhtes uuendustesse, eriti uutesse õpetamistehnikatesse, võib kogemus olla pigem takistus kui

kaasaaitaja. Curtner-Smith (1999) tõi välja, et kogenumad õpetajad on enam vastumeelt muutustele ja vähem kogunud õpetajad rakendavad suurema tõenäosusega uusi uuenduslikke programme. Ma jt (2009) leidsid, et positiivne hoiak ja käitumuslikud kavatsused kahanevad õpetaja kogemuste suurenedes. Lisaks sellele märkas Rosenblatt (2004) uuringus koolireformi kohta, et väiksema staažiga õpetajad olid rohkem avatud muudatustele oma õpetamisviisides ja meetodites, et viia läbi uuendusi koolitöös. Väga keeruline on teha käitumuslikes tavades muudatusi, kui need on aastaid käibel olnud, eriti kui ei olda täiesti veendunud uue tava kasulikkuses ja väärtuses, ja kui õpetaja ei ole selle muutuse jaoks sobivalt koolitatud (Gorozidis & Papaioannou, 2011).

Õppekava igapäevatoosse rakendamist mõjutavad paljud erinevad tegurid. Tähtis on aga, et õpetajad mõistaksid õppekavas toimunud muutusi ja saaksid aru nende rakendamise olulisusest (Gorozidis & Papaioannou, 2011).

Metoodika

Uurimuse eesmärk ja hüpoteesid

Uurimuse eesmärgiks oli välja selgitada Valgamaa lasteaiaõpetajate hinnangud 2008. aastal vastu võetud õppekava kunstivaldkonna rakendumise tulemusel toimunud muutuste kohta igapäevatoos. Eesmärgist lähtuvalt püstitati tööle kolm hüpoteesid.

Hüpotees 1: õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisse positiivselt, on enda hinnangul uue õppekava rakendamise järgselt igapäevatoos läbi viinud rohkem uuendusi kui õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisse neutraalselt. Hüpotees põhineb õppekava arendustööd uurinud Maanso (2004) andmetel, kes leidis, et õpetajate tegevust mõjutavad nende hoiakud ning on õpetajaid, kes peavad uue õppekava järgimist mittevajalikuks ega tule uuendustega kaasa. Lisaks leidsid Gorozidis ja Papaioannou (2011), et kehalise kasvatusõpetajate hoiakud ja kavatsused ennustasid suure osa nende tegelikust käitumisest. Seega võib oletada, et õppekava muutustesse neutraalselt suhtuvad õpetajad ei olnud muutuste igapäevatoosse rakendamisel nii agarad, kui õppekava muutmisse positiivselt suhtuvad õpetajad.

Hüpotees 2: mida kauem on õpetajad lasteaias töötanud, seda vähem on nad uue õppekava rakendumise järgselt teinud muudatusi enda igapäevatoos. Gorozidise ja Papaioannou 2011. aastal läbiviidud uurimuses selgus, et õpetaja töökogemus on negatiivselt seotud uue õppekava igapäevatoosse rakendamisega. Lisaks tõi Curtner-Smith (1999) välja, et

kogenumad õpetajad on rohkem vastumeelt muutustele ning vähem kogunud õpetajad rakendavad suurema tõenäosusega uusi uuenduslikke programme.

Hüpotees 3: uue õppekava järgi õpetades kasutavad õpetajad kunstiteemasse sisseelamisel rohkem mängu, muusikat, lihtsat lavastust ja mängulisi tegevusi, kui vana õppekava järgi õpetades. Hüpotees on koostatud lähtuvalt „Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast“ (2008), mille järgi peaksid õpetajad kunstiteemadesse sisseelamisel kasutama muusikat, mängu, lavastust ja mängulisi tegevusi. Eelneva õppekava puhul seda punkti kunstivaldkonnas ei olnud.

Valim

Uurimusobjektiks olid Valgamaa eestikeelsete lasteaiarühmade õpetajad, kelle tööstaaz lasteaias oli vähemalt 6 aastat ehk neil oli töökogemus ka vana õppekava järgi õpetades. Töös kasutati mugavusvalimit ehk töösse kaasati need õpetajad, kes olid uurijale kättesaadavad ja nõus vastama. Uurimuse läbiviimiseks planeeriti esialgselt 111 õpetajat kõigist 22-st Valgamaa lasteaiast. Uurijale tagastati 83 ankeeti, millest sobimatuks (valesti või puudulikult täidetuks) osutus 13 ankeeti. Seega kasutati andmete analüüsimisel 70 õpetaja vastuseid.

Mõõtvahendid

Uurimismeetodiks on kvantitatiivne uurimus ning mõõtvahendina kasutati ankeetküsimustikku (esitatud lisas 1). Mõõtvahend koostati põhinedes vanal ja uuel õppekaval ning seal aset leidnud muutustel, küsimuste koostamisel toetuti õppekava ekspertide (Montonen, 2004; Käärik, 2004; Lasteaednike Liit, 2004; Lastevanemate Liit, 2004) koostatud analüüsidele õppekava kohta. Abi saadi ka Ülle Kurvitsa magistrilt, millest lähtudes koostati antud uurimuses kasutatud ankeedi kolmas küsimus, mis uuris kunstivaldkonnas toimunud üldisemaid muutusi. Koostati üheksast suletud, poolsuletud ja avatud küsimustest koosnev ankeet. Esimene küsimus oli suletud ning uuris õpetajate suhtumist õppekavas toimunud muutuste kohta. Teine, neljas ja viies küsimus olid samuti suletud. Õpetajad hindasid enda igapäevatoö kohta käivaid väiteid, kunstivaldkonnas toimunud muutuste ja kunstiteemadesse sisseelamisel toimunud muutuste kohta, viie palli skaalal. Kolmas küsimus oli poolsuletud, õpetajad hindasid viie palli skaalal kunstivaldkonnas toimunud üldisemaid muutuseid ning võisid soovi korral enda kommentaari lisada. Kuuenda ehk avatud küsimusega koguti informatsiooni teema täpsustamiseks. Viimased kolm küsimust puudutasid õpetajate taustandmeid. Küsimused koostati lähtudes tööle püstitatud kolmest

hüpoteesist. Ankeetküsimustiku eesmärk oli uurida lasteaiaõpetajate hinnanguid pärast uue õppekava rakendumist kunstivaldkonnas toimunud muutuste kohta.

Ankeedi reliaabluse kontrollimiseks leiti Cronbachi alfa. Reliaabluse leidmisel jäeti küsimustikust välja avatud ja taustandmed puudutavad küsimused ning saadi tulemuseks 0,75, mis näitab ankeedi mõõdukat seotust.

Protseduur

Küsimustikku eeltestiti 2013. aasta jaanuaris ühes Tartu lasteaias kolme õpetaja peal. Pärast tagasiside saamist tehti ankeedis vormilisi muudatusi ja parandusi. Täiendatud ankeediga viidi uurimus läbi sama aasta jaanuaris-veebruaris Valgamaa lasteaiaõpetajate hulgas. Ankeedid ning tagastusümbrikud saadeti kaheksateistkümnele lasteaiale tavapostiga, kolmes lasteaias käis uurija ise kohal ning ühele lasteaiale saadeti küsimustik arvuti abil. Lasteaedade juhatajaid informeeriti küsimustikest telefoni teel ning mõne lasteaia puhul saadeti kirjaga kaasa ka selgitav juhend. Kolmes lasteaias käis uurija ise kohal ning jagas ankeedid laiali. Arvuti abil saadatud küsimustiku puhul oli küsimustikuga kaasas selgitav juhend. Ankeedid tagastati uurijale kahe nädala jooksul.

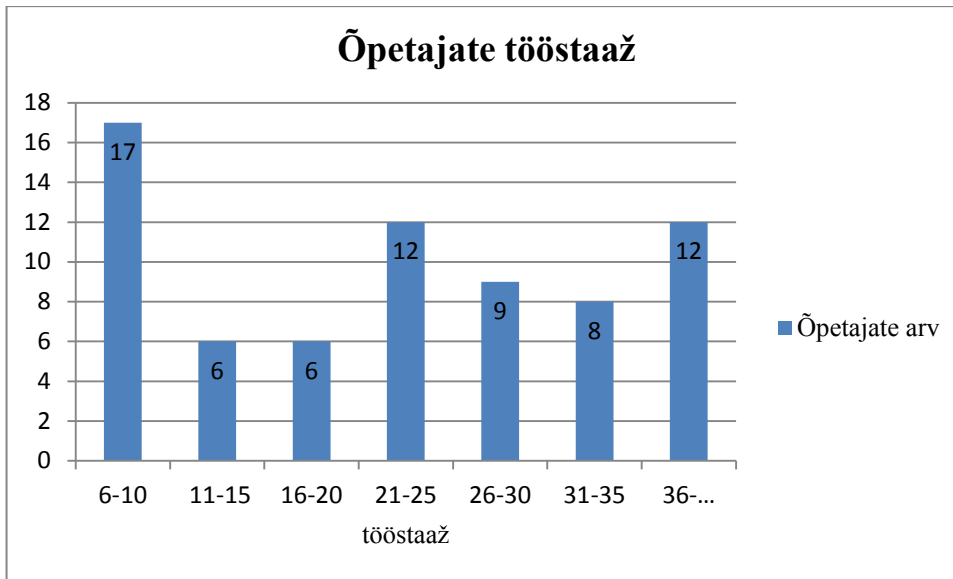
Andmeanalüüsi meetodid

Andmete analüüsimisel kasutati andmetöötluspaketti SPSS 21.0. Tulemuste esitamisel kasutati kirjeldava statistika meetodeid (diagrammid, sagedustabelid, keskmised, standardhälve). Hüpoteeside kontrollimiseks kasutati sõltumatute gruppide võrdlemisel nii T-testi kui ka Mann-Whitney U-testi. Poolavatud ja avatud küsimuste puhul, kus oli võimalus enda vastust kommenteerida, kirjeldati väljatoodud vastusevariante tulemustes. Avatud küsimuse puhul toodi välja tüüpilisemad vastusevariandid, mis esitati tsitaatidena.

Tulemused

Uuritavate üldandmed

Uurimuses osales 70 õpetajat koolieelsest lasteasutusest. Kõige nooremad õpetajad olid vanuses 31-35 ning kõige vanemad õpetajad kuulusid vanusegruppi 61 ja vanemad. Kõige rohkem oli vastajaid vanuses 41-45 (26%) . Kõige vähem oli 31-35 aastaseid õpetajaid (3%). Uuringus osalenud õpetajate tööstaaži alampiiriks oli kuus aastat. Järgneval joonisel on välja toodud õpetajate tööstaaž ja vastajate arv.

Joonis 1. Õpetajate tööstaaz (n=70)

Jooniselt ilmneb, et kõige rohkem osales uurimuses õpetajaid, kes olid töötanud 6-10 aastat (24%). Kõige vähem oli õpetajaid, kelle tööstaaz jäi vahemikku 11-15 ning 16-20 aastat, mõlema tööstaaziga õpetajaid osales uurimuses 9 %.

Õpetajate suhtumine õppekava muutmisse ning erinevate õppemeetodite kasutamine igapäevatoos

Tulemustest selgus, et riikliku õppekava muutmisse suhtus positiivselt ning leidis, et muutused olid vajalikud 44 õpetajat (63%). Neutraalsele seisukohale jäi 25 õpetajat (36%). Õppekava muutmisse suhtus negatiivselt ning leidis, et muutusi ei ole vaja teha üks õpetaja.

Suurem osa õpetajatest (64%) kasutas igapäevaselt üldõpetust, ülejäänud kasutas üldõpetust ja/või mõne muu (avastusõppe meetoodika, Hea Alguse-, Montessori-, waldorfpedagoogika,) õpetuspõhimõtteid.

Õpetajate hinnangud kunstivaldkonna muutuste kohta pärast uue õppekava rakendumist

Õpetajate hinnangute teadasaamiseks igapäevatoos toimunud muutuste kohta koostati kaks küsimuste plokki. Esimese ploki küsimused uurisid, mida õpetajad enda hinnangul igapäevatoos muutnud on. Selleks vastasid pedagoogid kuuetele väitele, mida oli võimalik hinnata 5-palli skaalal. Kõige madalam hinne oli 1 (üldse ei nõustu) ning kõige kõrgem hinne oli 5 (nõustun täiesti). Väidete omavahel järjestamiseks arvutati kõigile väidetele keskmine.

Järgnevas tabelis on välja toodud õpetajate hinnangud igapäevatoos aset leidnud muutuste kohta. Lisaks on tabelis iga väite keskmine hinne ning väite taga sulgudes vastajate arv.

Tabel 1. Muutused õpetajate igapäevatoos

Väide	Hinnangud					Keskmine hinne
	Üldse ei nõustu	Pigem ei nõustu	Ei oska öelda	Pigem nõustun	Nõustun täiesti	
olen hakanud kunstitegevusi rohkem teiste valdkondadega lõimima (n=69)	3	6	10	22	28	3,96
olen hakanud lapsi rohkem julgustama kasutama ja katsetama enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks (n=69)	3	10	12	30	14	3,61
panen suuremat rõhku kaaslaste töödessa tolerantse suhtumise kujundamise, lastes lastel kunstiteoseid ja kaaslaste töid analüüsida ning hinnanguid põhjendada (n=68)	3	12	11	30	12	3,53
ei ole igapäevatoos muutusi sisse viinud (n=65)	7	11	10	16	21	3,51
teemasse sisseelamisel kasutan rohkem mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jms (n=69)	4	5	22	29	9	3,49
Olen hakanud kunstitegevusi rohkem õues läbi viima (n=70)	5	23	29	9	4	2,77

Tabelist osutub, et kõige kõrgem keskmine hinne oli väitel „olen hakanud kunstitegevusi rohkem teiste valdkondadega lõimima“. Suurem osa õpetajatest nõustus väitega täiesti (41%) või pigem (32%). Üldse ei nõustunud väitega 4% õpetajatest.

Kõige madalamalt hinnati väidet „olen hakanud kunstitegevusi rohkem õues läbi viima“. Peaaegu pooled (42%) õpetajatest ei osanud väitele vastata ning märgatav hulk (33%) pigem ei nõustunud väitega. Tähelepanuväärne väite juures on, et mõlemasse äärmusesse jäävaid, täiesti nõustujaid ja mittenõustujaid, oli peaaegu sama suur hulk.

Mõõtvahendi (lisa 1) teise ploki küsimuste eesmärgiks oli saada informatsiooni õppekava rakendumise järgselt toimunud üldisemate muutuste kohta kunstivaldkonnas. Muutuste teadasaamiseks koostati taas väited, mida hinnati 5-palli skaalal. Järgnevas tabelis on välja toodud, kuidas õpetajad hindasid igapäevatoos üldisemate muutuste kohta käivaid väiteid. Lisaks on tabelis välja toodud iga väite keskmine hinne ja vastajate arv.

Tabel 2. Üldisemad muutused kunstivaldkonnas

Väited	Üldse ei nõustu	Pigem ei nõustu	Ei oska öelda	Pigem nõustun	Nõustun täiesti	Keskmine hinne
Õpetajana on mul rohkem vabadust ise otsustada (n=70)	1	2	8	21	38	4,33
Muutused kunstivaldkonnas võimaldavad mul laste soove senisest rohkem arvestada (n=70)	1	6	8	28	27	4,06
Rohkem võimalusi avastus- ja õuesõppeks (n=69)	0	11	8	25	25	3,93
Uus õppekava võimaldab mul senisest rohkem arvestada lapse individuaalset arengut (n=70)	0	8	13	26	23	3,91
Õpetaja töö muutus huvitavamaks, mitmekesisemaks (n=70)	3	5	19	26	17	3,70
Lapsed rohkem aktiivsed osalejad õppetöös (n=69)	2	12	15	24	16	3,58
Muutus ainult kunstitegevuste eesmärgistamine (n=68)	7	23	11	15	12	3,03
Muutus ainult vormistus (n=67)	10	19	19	11	8	2,82

Tabelis 2 osutub, et kõige kõrgem keskmine hinne oli väitel „muutused kunstivaldkonnas võimaldavad mul laste soove senisest rohkem arvestada“. Natuke üle poole (54%) õpetajatest oli väitega täiesti nõus ning suur osa oli ka pigem nõustujaid (30%). Väitega üldse ei nõustunud üks õpetaja. Kõige madalamalt hinnati väidet „muutus ainult vormistus“. Selle väite puhul oli võrdselt palju pigem mittenõustujaid ning õpetajaid, kes ei osanud öelda, kas vormistus muutus või mitte (28%). Minimaalselt oli väitega täiesti nõustuvaid õpetajaid (12%). Kõikide väidete keskmine hinne oli kõrgem kui 3, mis viitab sellele, et õpetajad hindasid väiteid suhteliselt kõrgelt.

Õppekavas toimunud üldisi muutusi oli õpetajatel võimalus variandiga „muu“ ka ise täiendada või kommenteerida, seda võimalust kasutas neli õpetajat, järgnevalt on välja toodud nende kommentaarid:

„õppekava pole kunagi seganud kunstitegevuse läbiviimist teha huvitavaks;“

„uus õppekava ei ole midagi uut;“

„olenemata õppekavast olen alati tähtsustanud laste loovust ja mitte raamidesse toppimist;“

„oleme rakendanud hea alguse metoodikat juba umbes 15 aastat. Uus õppekava ei erine väga sellest.“

Teadasaamiseks, milliseid muutusi on õpetajad seoses 2008. aastal vastu võetud õppekava rakendamisega kunstitegevuste läbiviimisel veel tähele pannud, oli küsitluses koostatud avatud küsimus. Järgnevalt mõned näited õpetajate tagasisidest:

„kunstitegevusi viiakse läbi palju õues, lastele meeldib;“

„julgestatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks;“

„rõhk on lapsest lähtumisel ja õuesõppel;“

„rohkem mängulisust, rohkem lõimitud teiste valdkondadega;“

„õpetajal on rohkem vabadust teemade valikul ja lõimimisel;“

„lapsed on muutunud teiste töödessa tolerantsemaks;“

„õpetajal valikuvabadus, millega, kuidas ja millal teha;“

„olen kasutanud rohkem erinevaid vahendeid ja tehnikaid;“

„tegevuste maht ei ole piiritletud-võimaldab tegevusi paremini lõimida, arvestab laste soove, huve;“

„uus on kunstiteoste tutvustamine;“

„on suund katsetustele ja algatusvõimele;“

„õpetajal on võimalus olla loovam;“

„õpetajal on võimalus rohkem valida teemasid, rakendada oma fantaasiat ja laste fantaasiat, et jõuda soovitud eesmärkideni;“

Õpetajate hinnangud kunstiteemadesse sisseelamisel toimunud muutuste kohta

Küsimustikus oli kunstiteemadesse sisseelamisel toimunud muutuste teadasaamiseks koostatud uue ja vana õppekava kohta käivad tabelid. Õpetajad said märkida, kui tihti nad mingeid tegevusi (mäng, muusika, lihtne lavastus, mängulised tegevused) kasutasid. Vastused esitati 5-palli skaalal.

Järgnevalt on välja toodud tabelid vana (tabel 3) ja uue (tabel 4) õppekava kohta, mis näitavad, kui sagedasti kasutasid õpetajad enda hinnangul kunstiteemadesse sisseelamisel mängu, muusikat, lihtsat lavastust ja mängulisi tegevusi. Tabelites on välja toodud õpetajate arv, kes kasutasid tegevust kolm ja rohkem korda nädalas (hinne 5), kasutasid tegevust üks kuni kaks korda nädalas (hinne 4), kasutasid tegevust kolm ja rohkem korda kuu jooksul (hinne 3), kasutasid tegevust üks kuni kaks korda kuus või vähem (hinne 2), ei kasutanudki tegevust (hinne 1).

Tabel 3. Kunstiteemadesse sisseelamine vana õppekava järgi

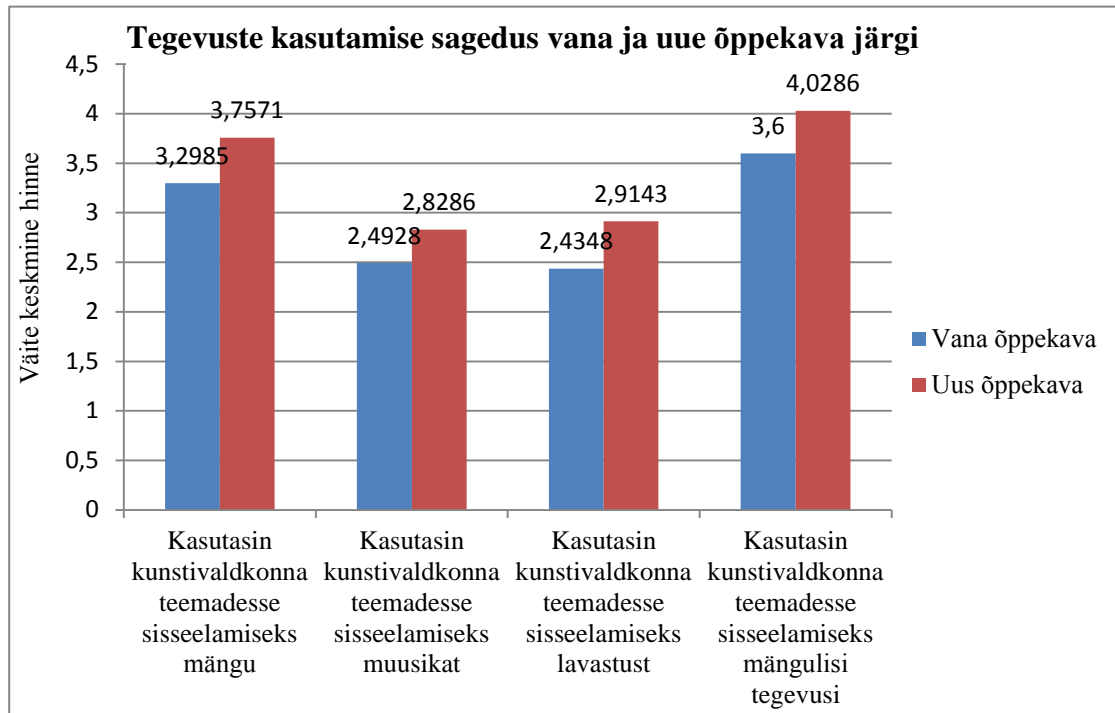
Väide	Hinnangud				
	1	2	3	4	5
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängu (n= 67)	4	16	13	24	10
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks muusikat (n=69)	19	20	11	15	4
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks lavastust (n=69)	14	25	18	10	2
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängulisi tegevusi (n=65)	2	9	16	24	14

Tabel 4. Kunstiteemadesse sisseelamine uue õppekava järgi (n=70)

Väide	Hinnangud				
	1	2	3	4	5
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängu	1	6	16	33	14
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks muusikat	8	23	15	21	3
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks lavastust	6	23	17	19	5
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängulisi tegevusi	0	4	10	36	20

Tabelite võrdlemisel selgub, et õpetajad hindasid vana õppekava järgi tegevuste kasutamise sagedust väiksemaks, kui uue õppekava kohta käivate tegevuste kasutamise sagedust. Eriti suured muutused ilmnisid lavastuse kasutamisel kunstiteemadesse sisseelamisel. Uue õppekava järgi õpetades vastas 34 % õpetajatest, et kasutas seda üks kuni kaks korda nädalas või rohkem, kuid vana õppekava järgi õpetades leidis ainult 17 % õpetajat, et kasutas lavastust nii sageli. Kõige väiksem muutus ilmnis muusika kasutamise sageduses kunstiteemadesse sisseelamisel. Vana õppekava järgi kasutas seda üks kuni kaks korda nädalas või rohkem 28 % õpetajatest ning uue õppekava puhul 34 % õpetajatest.

Tegevuste kasutamise sagedust vana ja uue õppekava järgi ilmestab lisaks tabelitele ka alljärgnev joonis. Välja on toodud erinevate tegevuste kasutamise kohta käivate väidete keskmised hinned uue ja vana õppekava järgi õpetades.

Joonis 2. Tegevuste kasutamise sagedus vana ja uue õppekava järgi

Jooniselt 2 ilmneb, et vana õppekava kohta käivate väidete keskmine hinne oli kõikide tegevuste puhul madalam kui uue õppekava kohta käivate väidete keskmine hinne. Uue õppekava järgi kasutasid õpetajad enda hinnangul kunstiteemade sissejuhatamisel kõiki tegevusi (mängu, muusikat, lihtsat lavastust, mängulisi tegevusi) oluliselt rohkem, kui vana õppekava järgi õpetades.

Töös püstitatud hüpoteesid

Hüpotees 1: õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisse positiivselt, on enda hinnangul uue õppekava rakendamise järgselt igapäevatoos läbi viinud rohkem uuendusi kui õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisse neutraalselt - leidis kinnitust. Hüpoteesi kontrollimiseks kasutati ankeedi esimest ja teist küsimust (esitatud lisas 1). Esimese küsimusega hindasid õpetajad enda suhtumist õppekava muutmisse, hinnangute põhjal moodustati kaks gruppi, neutraalselt ning positiivselt suhtuvad õpetajad. Muutuste toimumise hindamiseks igapäevatoos kasutati ankeedi teist küsimust ning arutati selle all oleva kuue väite keskmine, mida võrreldi kahe (neutraalse ja positiivse suhtumisega) õpetajate grupiga. Hüpoteesi kontrollimisel kasutati Independent Samples T-Testi. Ilmnes, et kahe grupi (positiivse ja neutraalse suhtumisega õpetajate) keskmised hinnangud olid oluliselt erinevad ($p < 0,05$)

igapäevatoos sisseviidavate muutuste osas. Õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisle positiivselt, olid enda hinnangul igapäevatoos rohkem muutusi läbi viinud kui õpetajad, kes suhtusid neutraalselt.

Hüpotees 2: mida kauem on õpetajad lasteaias töötanud, seda vähem on nad uue õppekava rakendumise järgselt teinud muudatusi enda igapäevatoos - ei leidnud kinnitust. Hüpoteesi kontrollimiseks kasutati ankeedi kaheksandat ja teist küsimust (esitatud lisas 1). Kaheksas küsimus oli õpetajate tööstaaži kohta, selle põhjal moodustati kaks gruppi: õpetajad, kes olid töötanud 6-20 aastat ning õpetajad, kes olid töötanud 21 ja rohkem aastat. Muutuste toimumise hindamiseks igapäevatoos kasutati ankeedi teist küsimust ja arvutati selle all olevate (igapäevatoos toimunud muutusi hindavate) kuue väite keskmine, mida võrreldi kahe tööstaaži grupiga. Hüpoteesi kontrollimiseks kasutati Independent Samples T-Testi. Ilmnes, et tööstaaži põhjal moodustatud kahe grupi hinnangute keskmised ei olnud oluliselt erinevad ($p > 0,05$).

Hüpotees 3: uue õppekava järgi õpetades kasutavad õpetajad kunstiteemasse sisseelamisel rohkem mängu, muusikat, lihtsat lavastust ja mängulisi tegevusi, kui vana õppekava järgi õpetades - leidis kinnitust. Hüpoteesi kontrollimiseks kasutati ankeedi neljanda ja viienda küsimuse vastuseid (esitatud lisas 1), kus õpetajad hindasid, kui sageli nad mingeid tegevusi kunstiteemade sisseelamisel kasutasid (vt tabel 3 ja 4). Koostati kaks gruppi- üks hinnangutest vana ja teine uue õppekava kohta ning võrreldi mõlema grupi väidete kohta käivaid keskmisi hindeid. Leitud keskmine, on arvutuste tulemusel pidev arv tunnus ning hüpoteesi kontrollimiseks kasutati Independent Samples t-testi. Võime lugeda hüpoteesi tõestatuks olulisusnivoool 5%. Väidete üksahaaval võrdlemiseks kasutati sõltumatute gruppide Mann-Whitney U testi, sest algvaided olid hinnatud järjestusskaalal. Neljast väitest kolme (mängu, lavastuse ja mänguliste tegevuste) puhul ilmnes, et hinnangute jaotused olid oluliselt erinevad ($p < 0,05$).

Arutelu

Käesoleva töö peaesmärk oli uurida, millised on õpetajate hinnangud igapäevatoos toimunud muutuste kohta pärast uue õppekava rakendumist. Uurimuse eesmärgist lähtudes koostati kolm hüpoteesi. Esimene hüpotees: õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisle positiivselt, on enda hinnangul uue õppekava rakendamise järgselt igapäevatoos läbi viinud

rohkem uuendusi kui õpetajad, kes suhtusid õppekava muutmisse neutraalselt - leidis kinnitust. Ilmnes, et kahe grupi (õppekavasse positiivselt ja neutraalselt suhtuvate õpetajate) hinnangute vahel oli oluline erinevus ($p < 0,05$) igapäevatoos sisseviidavate muutuste osas. Õppekava arendustööd uurinud Maanso (2004) andmetel, mõjutavad õpetajate tegevust nende hoiakud ning on õpetajaid, kes peavad uue õppekava tegemist mittevajalikuks ning ei tule uuendustega kaasa. Hoiakud mõjutavad omakorda inimese käitumist (Eagly & Chaikeni, 1993). Hoiakute ja käitumise vahel leidsid seose ka Gorozidis ja Papaioannou, kes viisid 2011. aastal läbi uurimuse, milles selgus, et kehalise kasvatusõpetajate hoiakud ja kavatsused ennustasid suure osa nende tegelikust käitumisest. Tulemustest selgus, et õppekava muutmisle neutraalselt suhtuvad õpetajad ei olnud muutuste igapäevatoosse rakendamisel nii agarad kui õppekava muutmisle positiivselt suhtunud õpetajad. Neutraalse suhtumisega õpetajad ei pruukinud uuendusi nii olulisteks pidada ning seetõttu ka nende rakendamist igapäevatoosse.

Andmeanalüüsist selgus, et igapäevatoos on toimunud mitmeid olulisi muutusi eelkõige nendes aspektides, mida uue õppekavaga muudeti. Näiteks üle poolte (73%, $n=69$) õpetajatest nõustus täiesti või pigem väitega, et nad on hakanud kunstitegevusi rohkem teiste valdkondadega lõimima ning (64%, $n=69$) nõustus ja pigem nõustus väitega, et nad on lapsi rohkem julgustama hakanud, kasutama ja katsetama enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks. Suur osa (62%, $n=68$) pedagoogidest nõustus pigem või täiesti väitega, et nad panevad suuremat rõhku kaaslaste töödesele tolerantse suhtumise kujundamisele, selleks paluti lastel enda kunstiteoseid ja kaaslaste töid analüüsida ning oma hinnanguid põhjendada. Need on uuendused, mida õpetajatel oli vabadus ka vana õppekava järgi teha, kuid millele nad ei pruukinud varem tähelepanu osutada.

Muutuste toimumist igapäevatoos kinnitavad ka avatud küsimusele saadud vastused, mille põhjal võib järeldada, et õpetajad tajusid uue õppekava rakendamisega seoses suuremat vabadust ja esile kerkisid uued võimalused, mida igapäevatoos planeerimisel ja läbiviimisel kasutada. Õpetajad julgustavad enda hinnangul lapsi senisest rohkem katsetama ning pannakse suuremat rõhku mängule ja õuesõppele. Lisaks toodi välja, et uus õppekava annab rohkem vabadust teemade valikul ja lõimimisel ning enam võimalusi erinevate vahendite ja tehnikate kasutamisel.

Toimunud uuendusi õpetajate igapäevatoos näitasid ka kunstivaldkonna õppekavas toimunud üldisemaid muutusi hindavate väidete kõrged keskmised hinnad (vt tabel 2). Kõikide väidete keskmine hinne oli suurem kui 3 ning kahe väite keskmine hinne oli üle nelja, mis näitab, et õpetajad nõustusid väga suurel määral esitatud väidetega. Seega võib

järeldada, et seoses uue õppekava rakendamisega, on igapäevatoos muutusi täheldanud enamik õpetajaid.

Tööle püstitatud teine hüpotees: mida kauem on õpetajad lasteaias töötanud, seda vähem on nad uue õppekava rakendamine järgselt teinud muudatusi enda igapäevatoos - ei leidnud kinnitust ($p > 0,05$). Eelnevad uuringud on tööstaaži ja muutuste igapäevatoosse rakendamise vahel olulisi seoseid leidnud. Näiteks Gorozidis ja Papaioannou viisid 2011. aastal läbi uurimuse, milles selgus, et õpetaja töökogemus on negatiivselt seotud uue õppekava töösse rakendamisega. Samuti tõi Curtner-Smith (1999) välja, et kogenumad õpetajad on rohkem vastumeelt muutustele ning vähem kogunud õpetajad rakendavad suurema tõenäosusega uusi uuenduslikke programme. Rosenblatt (2004) leidis, et väiksema staažiga õpetajad olid rohkem avatud muudatustele oma õpetamisviisides ja meetodites. Põhjus, miks hüpotees antud uurimuse raames kinnitust ei leidnud, võib olla selles, et õpetajate staažigruppidesse jaotamine oli liiga üldine. Pedagoogide vanust oleks pidanud konkreetsemalt küsima, sel juhul oleksid ka saadud tulemused usaldusväärsemad ja täpsemad tulnud.

Kolmas hüpotees: uue õppekava järgi õpetades kasutavad õpetajad kunstiteemasse sisseelamisel rohkem mängu, muusikat, lihtsat lavastust ja mängulisi tegevusi, kui vana õppekava järgi õpetades - leidis kinnitust. Uue ja vana õppekava kohta käivate hinnangute vahel leiti statistiliselt oluline erinevus ($p < 0,05$). Hüpotees koostati "Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast" (2008) lähtudes, mille järgi peaksid õpetajad kunstiteemadesse sisseelamisel kasutama muusikat, mängu, lavastust ja mängulisi tegevusi. Kuna hüpotees leidis kinnitust, võib järeldada, et õpetajad olid õppekavas toimunud muutusest teadlikud ning rakendasid seda ka igapäevatoos. Teiseks põhjuseks, miks hüpotees kinnitust leidis, võis olla pedagoogide kõrge enesetõhusus uskumus, mida omades kalduvad õpetajad olema rohkem valmis katsetama ja rakendama hariduslikke uuendusi (Evers jt, 2002; Rink ja Stewart, 2003). Lisaks hüpoteese puudutavaid tulemusi, ilmnes uurimuse raames veel olulist informatsiooni.

Tulemustes selgus, et leidis ka õpetajaid, kes nõustusid väitega, et igapäevatoos ei ole muutusi sisse viidud. Nõustujate arv oli päris suur, 65-st õpetajat nõustus väitega täiesti 21 ning pigem nõustus 16 õpetajat. Vastuolulised tulemused võivad olla tingitud sellest, et õpetajad pidasid toimunud muutusi väga väikesteks ning leidsid, et need ei ole olulisel määral igapäevatood mõjutanud. Teiseks vastuolu põhjuseks võib olla tõsiasi, et õpetajad kasutasid juba varemgi paljusid tegevusi, mis 2008. aastal vastuvõetud õppekavas uuendustena kirja pandi. Viimast annavad põhjust arvata ka mõned õpetajate kommentaarid: „*õppekava pole kunagi seganud kunstitegevuse läbiviimist teha huvitavaks*“, „*olenemata õppekavast olen*

alati tähtsustanud laste loovust ja mitte raamidesse toppimist“. Seega on põhjust oletada, et paljud õpetajad kasutasid õppekavas muutustena kirja pandut enda tegevustes varemgi. Lisaks võisid õpetajad nõustuda väitega, et muutusi pole toimunud, sest nad kasutasid õpetamisel erinevaid metoodikaid, nt Hea Alguse metoodikat. Paljud uues õppekavas sisse viidud uuendused olid Hea Alguse metoodikas juba olemas (nt mängu suur tähtsustamine ja lapse julgustamine ise otsuseid tegema). Seda kinnitab ka küsimustikust võetud õpetaja arvamus: *„oleme rakendanud hea alguse metoodikat juba umbes 15 aastat, uus õppekava ei erine väga sellest.“*

Kokkuvõtteks võib öelda, et uurimuse raames leidis kaks hüpoteesi kinnitust ning üks mitte. Uurimistööle püstitatud eesmärk sai täidetud: saadi teada õpetajate hinnangud igapäevatoos toimunud muutuste kohta pärast uue õppekava rakendumist. Järgnevalt on välja toodud mõned uurimuse piirangud. Ankeedi koostamisel pöhineti küll asjakohasele kirjandusele ning spetsialistide analüüsidele õppekavas toimunud muutuste kohta, kuid küsimuste koostamisel oleks võinud kasutada spetsialisti abi või juba valmis küsimusi, et tulemused oleksid veelgi täpsemad. Piiranguks oli ka see, et küsitlust täites oli vaja hinnata vana õppekava kohta käivaid väiteid, kuid selle kehtimisest oli möödas päris pikk aeg ning õpetajad ei pruukinud vana õppekava järgi õpetamist mäletada. Meenutuste soodustamiseks oli küsitlustega kaasas vana ja uue kunstivaldkonna õppekava, mille õpetajad said soovi korral üle vaadata.

Uuringust saadud tulemused on kasulikud eelkõige lasteaia õpetajatele ning direktoritele. Lisaks võiksid tulemused huvi pakkuda kõigile õppekava arendustööst huvitatud inimestele. Uurimuse praktiline väärtus seisneb selles, et tulemused näitavad, milliseid muutusi kunstivaldkonnas on õpetajad kõige rohkem enda igapäevatoosse rakendanud ning milliste muutuste rakendamisele oleks tulevikus vaja suuremat tähelepanu pöörata. Edaspidi võiks uurida, kas leitakse statistiliselt oluline seos õpetajate tööstaaži ja õppekava rakendamise vahel, sest antud uurimuse raames seost ei leitud, kuid mujal maailmas läbi viidud uurimused on tööstaaži ja õppekava rakendamise vahel tugevat seost täheldanud. Võiks uurida, kas seos ilmneb, kui õpetajate vanuse kohta käivat küsimust täpsemaks teha (küsida konkreetselt õpetaja vanust). Lisaks võiks uurida teisi faktoreid, mis õppekava igapäevatoosse rakendumist mõjutavad (nt kui suur mõju on õpetajate enesetõhususel ja õppekava igapäevatoosse rakendamisel).

Tänuõnad

Töö autor tänab kõiki uurimusest osavõtnud lasteaedasiid nende juhatajaid ning õpetajaid.

Autorluse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrekselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Allkiri: .....

Kuupäev: .....

Kasutatud kirjandus

- Almann, S. (2004). *Ekspertarvamus (analüüs) kehtiva alushariduse raamõppekava kohta*. TÜ Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskus. Külastatud aadressil http://www.ut.ee/curriculum/orb.aw/class=file/action=preview/id=166841/Ekspertarvamus_Sirje_Almann.pdf.
- Alushariduse raamõppekava. (1999). Riigi Teataja I 80, 737.
- Babkina-Tartes, H. (2010). *Kunst abiks lapse ja noore mõistmisel: kunstiteraapia põhimõtted abiks lapsevanemale ja lastega töötavale spetsialistile*. Tallinn: Tallinna raamatutrükikoda.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. New York: Freeman.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84, 2, 191-215.
- Curtner-Smith, M. D. (1999). The more things change the more they stay the same: Factors influencing teachers' interpretations and delivery of national curriculum physical education. *Sport, Education and Society*, 4, 1, 75–97.
- Eagly, H. A., Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. USA: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Eesti Lastevanemate Liit (2004). *Arvamus alushariduse raamõppekava kohta*. TÜ Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskus. Külastatud aadressil <http://www.ut.ee/curriculum/orb.aw/class=file/action=preview/id=166846/Eesti+Lastevanemate+Liit.pdf>.
- Efland, D. A. (2002). *Art and cognition. Integrating the visual arts in the curriculum*. Columbia: Teachers Collage Press.
- Evers, W. J. G., Brouwers, A., & Tomic, W. (2002). Burnout and self-efficacy: A study on teachers' beliefs when implementing an innovative educational system in the Netherlands. *British Journal of Educational Psychology*, 72, 2, 227–43.

- Gorozidis, G., Papaioannou, A. (2011). Teacher` self-efficacy, achievement goals, attitudes and intentions to implement the new Greek physical education curriculum. *European Physical Education Review*, 17,2, 231-253.
- Hansen, A. K., Kaufmann, K. R., Walsh, B. K. (2003). *Hea alguse lasteaegade programm*. Tartu: Avatud Ühiskonna Instituut.
- Jürimäe, M., Treier, J. (2008). *Õppekavad ja lasteaed*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Kalimulina, E. (2008). *Tegevuste integratsioon kui lapsest lähtuva õpikäsituse praktiline rakendamisevõimalus koolieelses lasteasutuses*. TÜ Haridusuuringute ja õppekavaarenduse -keskus. Külastatud aadressil <http://www.ut.ee/curriculum/orb.aw/class=file/action=preview/id=138512/>.
- Kons, A. (Toim). (2001). *Nõuandeid lasteaiaõpetajale ja juhatajale. Õppekavatöö lasteaia: õppeprotsessi kaasaegseid käsitusi ja nende seos alusharidusega, õppe- ja tegevuskavade koostamine ning õppekava arendustöö*. Tallinn: Ilo.
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava. (2008). *RT I 2008, 23, 152*.
- Kurvits, Ü. (2011). *Koolieelse lasteasutuse õppekava rakendumisest lasteaedades Tartu linna lasteaiaõpetajate hinnangul*. Publitseerimata magistritöö. Tartu Ülikool.
- Käärik, T. (2004). *Retsensioon alushariduse raamõppekavale*. TÜ Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskus. Külastatud aadressil <http://www.ut.ee/curriculum/orb.aw/class=file/action=preview/id=166836/Waldorf+lasteaed.pdf>.
- Lasteaednike Liit (2004). *Retsensioon alushariduse raamõppekavale*. TÜ Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskus. Külastatud aadressil <http://www.ut.ee/curriculum/orb.aw/class=file/action=preview/id=166857/Lasteaednike+Liit.pdf>.
- Lowenfeld, V. (1949). Art education. *The journal of the national art education association*, 2, 1-2.
- Maanso, V. (2004). Koolid oma õppekavast ja selle koostamisest. E. Sepp (Toim), *Õppekavaarendustöö koolis: vahekokkuvõtteid arendustööst ja eestikeelse õppe laiendamisest* (lk 12-30). Tallinn: Atlex.

- Ma, Y-p., Yin, H-b., Tang, L-f., & Liu, L-y. (2009). Teacher receptivity to system-wide curriculum reform in the initiation stage: A Chinese perspective. *Asia Pacific Education Review, 10, 3*, 423–432.
- Montonen, R. (2004). *Arvamus alushariduse raamõppekava kohta*. TÜ Haridusuuringute ja õppekavaarenduse keskus. Külalstatud aadressil <http://www.ut.ee/curriculum/orb.aw/class=file/action=preview/id=166838/MTY+Lelula.pdf>.
- Ornstein, A., Hunkins, P. F. (1998). *Curriculum foundations, principles and issues*. USA: Allyn & Bacon.
- Retelsdorf, J., Butler, R., Streblov, L., & Schiefele, U. (2010). Teachers' goal orientations for teaching: Associations with instructional practices, interest in teaching, and burnout. *Learning and Instruction, 20,1*, 30–46.
- Rink, J., Stewart, S. (2003). Insights and reflections on a state assessment program. *Journal of Teaching in Physical Education, 22, 5*, 573–88.
- Rosenblatt, Z. (2004). Skill flexibility and school change: A Multi-national study. *Journal of Educational Change, 5, 1*, 1–30.
- Salumaa, T., Talvik, M. & Saarniit A. (2007). *Strateegiline juhtimine ja sisehindamine lasteaias*. Tallinn: Merlecons ja Ko OÜ.
- Treier, J. (2004). *Alushariduse õppekava rakendumine. Lasteaedade õppekavade koostamisest*. Publitseerimata kutsemagistritöö. Tartu Ülikool.
- Tschannen-Moran, M., Woolfolk Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education, 17, 7*, 783–805.
- Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad*. (2009). Tallinn: Riiklik Eksami- ja kvalifikatsioonikeskus.

Lisa 1. Ankeetküsimustik

Tere lugupeetud vastaja!

Olen Tartu Ülikoolis koolieelse lasteasutuse õpetajaks õppiv III aasta tudeng ja uurin oma lõputöö raames mil määral on lasteaiaõpetajate hinnangul 2008. aastal vastu võetud riikliku õppekava kunstivaldkonna rakendumise tulemusel toimunud muutused mõjutanud õpetajate igapäevatööd. Selleks et muuta lasteaia tööd veelgi efektiivsemaks on oluline just Teie hinnang. Aitäh, et olete võtnud aega küsimustele vastamiseks! Küsimustik on anonüümne ja võtab aega umbes 15-20 minutit.

Kontakt:

merilyn.mottus@gmail.com

1. Kuidas suhtusite koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava muutmisse? *Tõmmake sobivale variandile ring ümber.*

- a) negatiivselt, muutusi ei olnud vaja
- b) neutraalselt
- c) positiivselt, muutusi oli vaja

2. Hinnake, kuidas nõustute väidetega skaalal ühest viieni (5- nõustun täiesti, 4- pigem nõustun, 3- ei oska öelda, 2- pigem ei nõustu, 1- üldse ei nõustu). *Tõmmake sobivale variandile ring ümber.*

- a) pärast uue õppekava rakendumist olen hakanud kunstitegevusi rohkem õues läbi viima
1 2 3 4 5
- b) pärast uue õppekava rakendumist olen hakanud kunstitegevusi rohkem teiste valdkondadega lõimima 1 2 3 4 5
- c) pärast uue õppekava rakendumist olen hakanud lapsi rohkem julgustama kasutama ja katsetama nende enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks 1 2 3 4 5
- d) pärast uue õppekava rakendumist olen hakanud teemasse sisseelamiseks rohkem mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jms kasutama 1 2 3 4 5
- e) pärast uue õppekava rakendumist panen senisest suuremat rõhku kaaslaste töödese tolerantse suhtumise kujundamisele, lastes lastel kunstiteoseid ja kaaslaste töid analüüsida ning enda hinnanguid põhjendada 1 2 3 4 5
- f) pärast uue õppekava rakendumist ei ole ma igapäevatoos muutusi sisse viinud 1 2 3 4 5

3. Palun hinnake 5-palli skaalal muutusi, mida 2008. aastal vastuvõetud koolieelse lasteasutuse õppekava kunstivaldkonna seisukohalt endaga kaasa tõi. *Tõmmake sobivale variandile ring ümber.*

- a) muutus ainult kunstitegevuste eesmärgistamine 1 2 3 4 5
- b) lapsed rohkem aktiivsed osalejad õppetöös 1 2 3 4 5
- c) rohkem võimalusi avastus- ja õuesõppeks 1 2 3 4 5
- d) õpetajana on rohkem vabadust ise otsustada 1 2 3 4 5
- e) muutused kunstivaldkonnas võimaldavad laste soove senisest rohkem arvestada 1 2 3 4 5
- f) uus õppekava võimaldab senisest rohkem arvestada lapse individuaalset arengut 1 2 3 4 5
- g) õpetajate töö muutus huvitavamaks, mitmekesisemaks 1 2 3 4 5
- h) muu _____

4. Hinnake 5-palli skaalal, kui sageli kasutasite VANA õppekava järgi õpetades alltoodud tegevusi kunstiteemadesse sisseelamisel. *Tõmmake sobivale numbrile ring ümber: 5- kolm ja rohkem korda nädalas, 4- üks kuni kaks korda nädalas, 3- kolm ja rohkem korda kuu jooksul, 2- üks kuni kaks korda kuus või vähem, 1- ei kasutanudki.*

väide	vana õppekava järgi õpetades				
	1	2	3	4	5
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängu	1	2	3	4	5
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks muusikat	1	2	3	4	5
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks lavastust	1	2	3	4	5
Kasutasin kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängulisi tegevusi	1	2	3	4	5

5. Hinnake 5-palli skaalal, kui sageli kasutate UUE õppekava järgi õpetades alltoodud tegevusi kunstiteemadesse sisseelamisel. *Tõmmake sobivale numbrile ring ümber: 5- kolm ja rohkem korda nädalas, 4- üks kuni kaks korda nädalas, 3- kolm ja rohkem korda kuu jooksul, 2- üks kuni kaks korda kuus või vähem, 1- ei kasutagi.*

väide	uue õppekava järgi õpetades				
	1	2	3	4	5
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängu	1	2	3	4	5
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks muusikat	1	2	3	4	5
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks lavastust	1	2	3	4	5
Kasutan kunstivaldkonna teemadesse sisseelamiseks mängulisi tegevusi	1	2	3	4	5

6. Milliseid muutusi olete seoses 2008. aastal vastu võetud õppekava rakendamisega kunstitegevuste läbiviimisel tähele pannud?

---

7. Teie vanus. *Tõmmake sobivale variandile ring ümber.*

- a) 18-25   c) 31-35   e) 41-45   g) 51-55   i) 61-...
- b) 26-30   d) 36-40   f) 46-50   h) 56-60

8. Teie tööstaaž lasteaiaõpetajana. *Tõmmake sobivale variandile ring ümber.*

- a) 0-5   c) 11-15   e) 21-25   g) 31-35
- b) 6-10   d) 16-20   f) 26-30   h) 36-...

9. Te töötate lasteaias, kus kasutatakse (võib märkida mitu varianti)

- a) Üldõpetust
- b) Hea Alguse pedagoogikat
- c) Montessori pedagoogikat
- d) Waldorfpedagoogikat
- e) Avastusõppe meetodikat
- f) Muu.....

AITÄH VASTAMAST!

Lisa 2. Lihtlitsents

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Marilyn Mõttus

(sünnikuupäev: 23.05.1991)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Valgamaa lasteaiaõpetajate hinnangud 2008. Aastal vastu võetud õppekava kunstivaldkonna rakendumise tulemusel toimunud muutuste kohta igapäevatoos,

mille juhendaja on Irja Vaas,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 19.05.2013.